

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Zala Imre*
Cím: **Tizennégymillió könyv egy év alatt.**

Forrás: *Est. Op.*

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy: *655.42*

Hely:

Idő: *u 1952 u*

Személy:

Helyszám:

A Szabad Nép december 10-i száma közli Sz. Krusinszkij elvtársnak a Pravda-ban megjelent cikkét az imperialista sajtó és rádió hazugságairól. A többi között kitűnik, hogy a hazugságyarak e tehetségtelen ügynökei a „Szabad Európán” keresztül világgá-kürtölték: Magyarországon bizonyos vásárlókat zárt alakzatban vezettek a könyvsátrakhoz.

Általánosan ismert, hogy milyen mértékben fejlődött a felszabadulás óta a könyvkiadásunk. Nemcsak a kiadott művek mennyisége, de szakszerűség, változatosság tekintetében is. Milliósámra jelennek meg a legjobb hazai és külföldi írók művei, szakkönyvek, tudományos művek. Hatalmas mértékben fejlődött az új olvasni-tanulnivaló olvasóközönség. Ezekre a méretekre jellemző, hogy az Állami Könyvterjesztő Vállalat *egy év alatt több mint 14 millió könyvet adott el és e számban nincsen a sokmilliónyi forgalombahozott tankönyv.*

E hatalmas mennyiségű könyvnek majdnem fele vidékre került, azokba a falvakba, ahová a Horthy-fasizmus ideje alatt a könyv legfeljebb a földbirto-koshoz vagy a jegyzőhöz jutott. A Horthy-rendszer idején a könyvkereskedők állandó panasza volt, hogy rendkívül ne-

héz könyvet eladni. Pedig a mi viszonyainkhoz képest a megjelent művek példányszáma alacsony volt. *1928–1938-ig a kiadott könyvek példányszáma évi átlagban nem éri el a 7 milliót, s e számokban a tankönyveket és azt a sokmillió ponyvát és fércirodalmat is bele kell érteni,* amely a Horthy-fasizmus könyvkultúráját annyira jellemezte. Még ebből a mennyiségből is a könyvek jele a kiadók és könyvkereskedők nyakán maradt. A könyvnek részletre való eladása, az ügynökök erőszakos-

kodása sem tudott változtatni azon a tényen, hogy a megjelenő könyvek nem vonzották a dolgozó tömegeket, hiszen, hogy egyebet ne mondjunk, *a szovjet irodalom teljes egészében el volt zárva a dolgozók előtt, a könyvárak pedig a jelenlegieknek négy-öttszörösei voltak,* nem is beszélve a tankönyvekről, különösen az egyetemi tankönyvekről, amelyeket a diákság jelentős része nem is tudott megvásárolni. Vidéken az eladott művek átlag 5–10 százaléka fogyott el. Jellemző kultúrtünet az alábbi levélrészlet, amely 1929 február 1-én a Magyar Könyvkereskedők Lapjában jelent meg. Írója: Nagy András, sárospatak-alsóhatári tanító.

„Hogyan szoktassuk rá a népet a könyvek vásárlására? Nem fogja a könyv — panaszoja a

kereskedő... Gondolkoztam, hogy mi az oka az említett jelenségnek és több okát is találtam annak.

Az első az általános gazdasági leromlás eredménye. A közönségnek, mint sok más kultúrzsükségleti tárgyra, úgy könyvek vásárlására sincsen pénze vagy ha van is egy kevés, nem képes megvásárolni érte azt a könyvet, amelyik kedves volna neki, mert drága a magyar könyv... Tapasztalatom, hogy a nép szívesen vásárol oly üzletben, ahol újságpapírosba bőven becsavarják az árut, mert otthon bármilyen régi is legyen az az újság, mégis szívesen elotvoassák azt. Ha pedig újabb számokba csomagolnak vagy pedig könyvet kölcsönöznek a vásárlónak, mint azt egy községembeli fűszeres cselekszi, egyenesen megnövekedik az üzlet forgalma...”

Ilyen volt a „Szabad Európa” által áhított „kultur” helyzet.

Ma az óriási tömegben megjelenő könyvek jelentős része napok alatt elfogy és az Állami Könyvterjesztő Vállalatnak egyik legfőbb gondja, hogyan tudja megfelelően kielégíteni a könyvvásárló közönség igényeit. A könyvterjesztés ma

Magyarországon széles területen folyik. Szébbnél-szebb könyvüzletek épültek a városok belterületén, a munkáslakta külterületeken és vidéken is. Könyvterjesztő pavilonok állanak az üzemekben, könyvterjesztés folyik a nagy szocialista építkezéseken és több ezer faluban, ahol a földművelésszövetkezetek boltjai is terjesztik a könyveket. *Csupán az e falvakban egy év alatt eladott könyvmennyiség többmillió és ez több, mint amennyit a felszabadulás előtt az egész országban eladtak.*

A szocialista könyvterjesztés mentes a válságoktól és nincs szüksége arra, hogy a könyveket a vevőkre erőszakolja. A könyvek tartalma és nem utolsósorban az a tény, hogy a könyv mindenki számára a könyv árán keresztül is hozzáférhető, óriási vonzóerőt jelent.

Míg azelőtt az úgynevezett könyvnapok azt jelentették, hogy a könyvkiadók és könyvkereskedők igyekeztek mindenáron megszabadulni a raktárkon lévő könyvmennyiségektől, addig nálunk a minden évben ismétlődő ünnepi könyvnapok a könyv hatalmas propagandáját jelentik. Az idei ünnepi könyvhét sikerét például nemcsak azon lehet felmérni, hogy még 1951-hez viszonyítva is újabb emelkedést jelentett a városi és falusi könyvvásárlás tekintetében, hanem sokkal inkább azon, hogy

irodalmi megbeszélések számain találkozott az írók a közönséggel, azon, hogy ország-szerete szerető kezekkel feldíszített sátrak várták az olvasókat, hogy apró falvakban a könyv szeretetét valóban ünneppé avat-

A könyv hazánkban közkinccsé lett. Mindig nagyobb azoknak a száma, akik Gorkij után elmondhatják: „Elemben az első örömet a könyv okozta.” Természetesen ez nem öröm az imperialisták számára, s ha megnézzük, hogy miért fáj olyan különösen nekik a könyv iránti érdeklődés, akkor a politikai okok mellett anyagi okokat is találunk.

Nemrégiben ülésezett Washingtonban az amerikai könyvkereskedők egyesülete, amelynek fő témája az olvasó-válság megvitatása volt. A könyveladás 1950-ig, 1946-hoz viszonyítva, 20 százalékkal csökkent és egyre több könyvesboltot zárnak be.

Ez az, ami fáj az imperialistáknak. Náluk egyre kevesebb vásárlója lesz a békeszerető népek ellen uszító könyveknek és a milliósámra kiadott ponyvairodalomnak.

A Szovjetunióban, a népi demokráciákban és így hazánkban is, a könyv a tudás és békés építés eszköze és ezért szeretnék a „Szabad Európa” háborús uszító-

tói, ha a magyar nép visszaszüljedne az elnyomás, a sötétség állapotába.

Zala Imre,
az Állami Könyvterjesztő Vállalat igazgatója.